

DK-RY.542.2.1.2023

Postanowienie

Na podstawie art. 89 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 900) w związku z Uchwałą nr LIV/462/2023 z dnia 9 lutego 2023 r. Rady Gminy Pietrowice Wielkie w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Samborowicach

Opiniuję negatywnie

zamiar likwidacji z dniem 31 sierpnia 2023 r. Szkoły Podstawowej w Samborowicach wchodzącej w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Samborowicach, ul. Szkolna 1, 47-470 Samborowice.

UZASADNIENIE

Rada Gminy Pietrowice Wielkie 9 lutego 2023 r. podjęła Uchwałę nr LIV/462/2023 w sprawie zamiaru likwidacji z dniem 31 sierpnia 2023 r. Szkoły Podstawowej w Samborowicach wchodzącej w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Samborowicach, ul. Szkolna 1, 47-470 Samborowice. Organ stanowiący Gminy Pietrowice Wielkie w przywołanej wyżej uchwale powierzył wykonanie uchwały Wójtowi Gminy Pietrowice Wielkie – Andrzejowi Wawrzyńkowi, który pismem o numerze Oś.442.3.48.2023 z 22 lutego 2023 roku (data wpływu 23 lutego 2023 r.) zawiadomił Śląskiego Kuratora Oświaty o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej w Samborowicach, przekazując Uchwałę nr LIV/462/2023 Rady Gminy Pietrowice Wielkie z dnia 9 lutego 2023 r. oraz zwrócił się z prośbą o wydanie opinii w tej sprawie.

Postanowieniem nr DK-RY.542.2.1.2023 z dnia 24 marca 2023 r. Śląski Kurator Oświaty negatywnie zaopiniował zamiar likwidacji Szkoły Podstawowej w Samborowicach z dniem 31 sierpnia 2023 r. Na powyższe postanowienie pismem z dnia 29 marca 2023 r. Wójt Gminy Pietrowice Wielkie za pośrednictwem Kuratora złożył zażalenie do Ministra Edukacji i Nauki. Postanowieniem nr DWST-WOOS.4021.16.2023.DP z dnia 26 kwietnia 2023 r. Minister Edukacji i Nauki uchylił zaskarżone postanowienie w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji.

Mając na uwadze wskazania Ministra Edukacji i Nauki zawarte w wyżej wymienionym Postanowieniu, Śląski Kurator Oświaty podjął dodatkowe czynności wyjaśniające i zebrał informacje umożliwiające uwzględnienie wszystkich okoliczności wskazanych w art. 89 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, tj. dotyczące terminu likwidacji szkoły, zapewnienia możliwości kontynuowania nauki, powiadomienia rodziców uczniów, oraz, stosownie do art. 32 ust. 5-7 lub art. 39 ust. 3-4a ustawy – Prawo oświatowe, zapewnienia dzieciom określonego transportu do szkoły, zapewnienia uczniom właściwych warunków nauki, wychowania i opieki. Kurator ponownie dokonał oceny w zakresie zagwarantowania uczniom bezpiecznych

i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki, w tym również w czasie dowożenia dzieci do szkoły.

W związku z ponownym przygotowaniem opinii przez Śląskiego Kuratora Oświaty po uchyleniu zaskarżonego postanowienia Śląskiego Kuratora Oświaty w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Samborowicach w całości i po odesłaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia przez organ pierwszej instancji w dniu 10 maja 2023 roku, w Szkole Podstawowej w Samborowicach odbyło się spotkanie przedstawicieli Śląskiego Kuratora Oświaty z dyrektorem i nauczycielami szkoły oraz spotkanie z rodzicami. Nauczyciele uczestniczący w spotkaniu stwierdzili, że nie zgadzają się na likwidację szkoły, podkreślając, że najważniejsze jest dobro dzieci oraz kulturotwórcza rola szkoły w środowisku lokalnym. Podawali argumenty na poparcie swojego stanowiska takie jak: możliwość korzystania przez wszystkich uczniów z oferty szkoły, również w godzinach popołudniowych, zaangażowanie uczniów w projekty, programy i przedsięwzięcia środowiskowe, mała liczebność klas korzystnie wpływająca na indywidualizację procesu nauczania, sprzyjająca edukacji atmosfera pracy i nauki, dobre warunki funkcjonowania uczniów z placówek opiekuńczo - wychowawczych w małych zespołach klasowych, szansa na odniesienie sukcesu na miarę swoich możliwości intelektualnych i rozwojowych przez każdego ucznia, bardzo dobre wyposażenie sal lekcyjnych.

Rodzice również podtrzymali swoją opinię, że nie wyrażają zgody na likwidację szkoły, podając argumenty zbieżne ze wskazanymi przez nauczycieli. Dodatkowo wyrazili swoje obawy dotyczące dowozu dzieci. Zwrócili uwagę na niebezpieczeństwo związane z tym, że przystanek autobusowy, na którym uczniowie z Samborowic muszą czekać na dojazd do szkoły, znajduje się przy głównej drodze (Droga Wojewódzka nr 916) o sporym natężeniu ruchu. Ponadto, Gmina Pietrowice Wielkie ogłosiła publicznie informacje o remoncie drogi powiatowej nr 3505 S Lekartów – Pietrowice Wielkie pomiędzy drogami wojewódzkimi 916 i 416, co również może mieć wpływ na komfort, bezpieczeństwo i czas dojazdu uczniów do Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich.

Ponownie dokonano analizy porównawczej zapewnienia uczniom właściwych warunków nauki, wychowania i opieki w obu szkołach biorąc pod uwagę zebrane w sprawie dane, opinię organu prowadzącego jak również informacje dyrektora Szkoły Podstawowej w Samborowicach oraz Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich.

Z posiadanych przez Kuratora informacji, potwierdzonych w czasie przeprowadzonego w dniu 2 marca 2023 r. przeglądu warunków nauczania, wychowania i opieki w Szkole Podstawowej w Samborowicach, wchodzącej w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Samborowicach wynika, że:

- 1) Dwupiętrowy budynek Szkoły Podstawowej w Samborowicach został kompleksowo odremontowany i dobudowano 3 sale lekcyjne, salę sportową o wymiarach 21m x 11m = 231 m² z zapleczem higieniczno-sanitarnym oraz pomieszczenia dla przedszkola. Obecnie budynek szkoły posiada:
  - 6 sal lekcyjnych (o wymiarach 24 m², 27 m², 35 m², 35 m², 55 m²)
  - pracownię komputerową (o wymiarach 30 m²),co zapewnia nauczanie w systemie jednozmianowym klasom I-VI.

Na ogrodzonym terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego znajdują się:

- plac zabaw dla dzieci przedszkolnych,

- plac ćwiczeń dla uczniów szkoły,
- wielofunkcyjne boisko trawiaste,
- boisko ze sztuczną nawierzchnią
- siłownia.

Szkoła jest bardzo dobrze wyposażona w sprzęt i pomoce dydaktyczne, każda sala lekcyjna posiada sprzęt multimedialny.

W budynku szkoły na drugim piętrze znajduje się stołówka szkolna i zaplecze do wydawania posiłków oraz zmywalnia.

Uczniowie mogą korzystać z dwudaniowych obiadów przywożonych ze Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich.

- 2) Od roku szkolnego 2017/2018, uczniowie klasy VII, a następnie VIII na wniosek rodziców realizują obowiązek szkolny w Szkole Podstawowej w Pietrowicach Wielkich. W roku szkolnym 2022/2023, tj. w dniu przygotowania wykazu przez dyrektora na wniosek Wójta Gminy Pietrowice Wielkie z dnia 10 lutego 2023 r., do Szkoły Podstawowej w Samborowicach uczęszczało 39 uczniów do klas I-VI. W poszczególnych klasach liczba uczniów wynosiła:

- klasa I - 2 uczniów,
- kl. II – 4 uczniów,
- kl. III – 10 uczniów,
- IV – 7 uczniów,
- kl. V – 7 uczniów,
- klasa VI - 9 uczniów.

Ze względu na małą liczbę uczniów organizacja nauczania prowadzona jest w klasach łączonych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U z 2019 r. poz. 502 ze zm.).

- 3) Do szkoły uczęszcza 12 uczniów z placówek opiekuńczo – wychowawczych tj. 6 z Samborowic i 6 z Cyprzanowa. Liczba uczniów z placówek opiekuńczo - wychowawczych zmienia się w ciągu roku szkolnego z uwagi na zmianę przydzielonej placówki i adopcje. Dzieci te otrzymują właściwą opiekę i mają zapewnione dobre warunki dydaktyczno-wychowawcze. Dzięki temu, że klasy są małoliczne dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych szybko się adaptują i nawiązują dobre relacje z pozostałymi uczniami. Problem możliwości adaptacji dzieci z placówek opiekuńczo - wychowawczych jest niezwykle istotny z punktu widzenia ich funkcjonowania w środowisku nie tylko szkolnym. Szkoła z niewielką liczbą uczniów, jaką jest Szkoła Podstawowa w Samborowicach, daje dzieciom z ośrodków największe szanse dla ich adaptacji i akceptacji w obcym dla nich środowisku. Daje tym dzieciom również możliwość rozwoju emocjonalnego i społecznego, co ma niebagatelne znaczenie dla ich przyszłego funkcjonowania w społeczeństwie.
- 4) Uczniowie Szkoły Podstawowej w Samborowicach uczestniczą w zajęciach rozwijających zainteresowania i uzdolnienia uczniów, w szczególności zajęciach związanych z kształtowaniem aktywności i kreatywności uczniów, takich jak zajęcia taneczne i zajęcia sportowe. Opieka świetlicowa organizowana jest dla około 19 uczniów zgodnie z potrzebami pracujących rodziców uczniów uczęszczających do szkoły, przede wszystkim jednak dla uczniów z Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych z Samborowic

i Cyprzanowa, w tym oczekujących na odwóz do Ośrodka Opiekuńczo - Wychowawczego w Cyprzanowie. Świetlica jest czynna od 12.45 do 14.45.

- 5) Uczniowie ze specjalnymi potrzebami mają zapewnioną pomoc psychologiczno-pedagogiczną (zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne), prowadzone są zajęcia rewalidacyjne, które odbywają bezpośrednio przed zajęciami lub po zajęciach a w przypadku dwóch uczniów również w trakcie lekcji języka niemieckiego, na które nie uczęszczają.
- 6) Szkoła brała udział w programach, projektach, akcjach m.in.: „Aktywna tablica”, „Narodowy program rozwoju czytelnictwa 2016-2020”, „Laboratorium przyszłości”, „Narodowe czytanie”, „Szkoła do hymnu”, „Szkoła pamięta”, „Akademia Bezpiecznego Puchatka”, „Lepsza szkoła”, „Światowy dzień autyzmu”, „Lekki tornister”, „Bezpieczeństwo na drodze ze Sznupekami”, „Sprzątamy dla Polski”.
- 7) Uczniowie osiągają sukcesy w zawodach sportowych (tenis stołowy, piłka nożna, piłka siatkowa, koszykówka, badminton) na szczeblu gminnym, powiatowym, w konkursach pozaszkolnych, przeglądach, takich jak: „Powiatowy Konkurs Piosenki Religijnej”, „Powiatowy Konkurs Kolęd i Pastorałek”, „Gminny Przegląd kolęd”, „Powiatowy Konkurs Plastyczny na najciekawszą ozdobę wielkanocną”.
- 8) W Szkole Podstawowej w Samborowicach zatrudnionych jest obecnie 16 nauczycieli, w tym 9 pełnozatrudnionych, 7 w niepełnym wymiarze godzin. 11 nauczycieli posiada stopień nauczyciela dyplomowanego, 3 mianowanego, a 2 nauczycieli zatrudnionych jest jako początkujący. Wszyscy nauczyciele posiadają pełne kwalifikacje do nauczania i prowadzenia zajęć według przydziału określonego w arkuszu organizacji szkoły.
- 9) Szkoła Podstawowa w Samborowicach jest również ośrodkiem kulturotwórczym. Współpracuje ze środowiskiem lokalnym i organizacjami działającymi na jego terenie, takimi jak: Ochotnicza Straż Pożarna, Związek Kobiet Śląskich i Parafia Rzymsko – Katolicka pod wezwaniem Świętej Rodziny. W ramach tej współpracy organizowane są uroczystości, festyny, akcje i imprezy środowiskowe w tym m. in.: dożynki sołeckie i gminne, Dzień św. Marcina, Dzień Babci i Dziadka. Szkoła jest miejscem integrującym i kultywującym tradycje lokalne. Samorząd Uczniowski i Szkolny Klub Wolontariatu aktywnie działają na rzecz środowiska lokalnego m.in. przez organizowanie pomocy osobom starszym. Szkoła i jej działania są odbierane pozytywnie przez środowisko lokalne. Sprzeciw rodziców i mieszkańców wobec likwidacji szkoły nie jest argumentem decydującym w przedmiotowej sprawie, świadczy jednak o tym, że lokalna społeczność utożsamia się ze szkołą i jest to miejsce bardzo ważne dla tej wspólnoty.
W Szkole Podstawowej w Samborowicach wypracowany został model korzystnego dla wychowanków i uczniów proces asymilacji i współpracy w środowisku szkolnym.

Z posiadanych przez Kuratora informacji, potwierdzonych w czasie przeprowadzonego w dniu 2 marca 2023 r. przeglądu warunków nauczania, wychowania i opieki w Szkole Podstawowej w Pietrowicach Wielkich wynika, że:

- 1) Zajęcia są prowadzone od godz. 8.00 do 15.15. W roku szkolnym 2022/2023 do Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich uczęszcza 333 uczniów do klas I-VIII. Liczba uczniów w poszczególnych klasach kształtuje się następująco:
  - klasa I – 44 uczniów (dwa oddziały),

- klasa II – 56 uczniów (trzy oddziały),
- klasa III – 21 uczniów (dwa oddziały),
- klasa IV – 38 uczniów (dwa oddziały),
- klasa V – 42 uczniów (dwa oddziały),
- klasa VI – 33 uczniów (dwa oddziały),
- klasa VII – 11 uczniów (jeden oddział),
- klasa VIII – 88 uczniów (cztery oddziały).

W przypadku dołączenia do poszczególnych klas uczniów uczęszczających aktualnie do Szkoły Podstawowej w Samborowicach, organizacja nauki nie ulegnie zmianie, co przedstawia poniższa analiza:

- klasa I – około 47 uczniów (dwa oddziały) – w zależności od naboru,
- klasa II – 44 uczniów +2 z Samborowic (46 uczniów – trzy oddziały),
- klasa III – 56 uczniów + 4 uczniów z Samborowic (60 uczniów – trzy oddziały),
- klasa IV – 21 uczniów +10 uczniów z Samborowic (31 uczniów – dwa oddziały),
- klasa V – 38 uczniów + 7 uczniów z Samborowic (45 uczniów – dwa oddziały),
- klasa VI – 42 uczniów + 7 uczniów z Samborowic (49 uczniów – dwa oddziały),
- klasa VII – 33 uczniów + 9 uczniów z Samborowic (42 uczniów – dwa oddziały),
- klasa VIII – 11 uczniów (jeden oddział).

2) Szkoła Podstawowa w Pietrowicach Wielkich dysponuje następującymi pomieszczeniami dydaktycznymi:

- pracownia chemiczno-biologiczna (49 m²),
- sala muzyczno-plastyczna (70 m²),
- pracownia fizyki (70 m²),
- 2 sale matematyczne (47 m² i 51 m²),
- 2 sale języka polskiego (46 m² i 45 m²),
- sala do historii i geografii (51 m²),
- 2 sale do języka obcego (51 m² i 51 m²),
- pracownia komputerowa z 26 stanowiskami komputerowymi + stanowiskiem dla nauczyciela (51 m²),
- 7 sal do edukacji wczesnoszkolnej (46 m², 47 m², 51 m², 52 m², 51 m², 51 m², 32m², oraz sala gimnastyczna + hala sportowo-widowiskowa, które umożliwiają swobodne prowadzenie wszystkich zaplanowanych zajęć sportowych.

Sale lekcyjne są odpowiednio wyposażone m.in. w interaktywne tablice multimedialne, komputery i laptopy.

3) W szkole są gabinety: logopedy, pedagoga, psychologa oraz pielęgniarki.

4) Uczniowie mogą korzystać z wielofunkcyjnego boiska „Orlik” ze sztuczną nawierzchnią oraz boiska do piłki ręcznej.

5) W szkole jest kuchnia z zapleczem kuchennym i stołówką.

6) W szkole jest zainstalowany monitoring wizyjny, który obejmuje korytarze oraz teren wokół budynku.

7) Lekcje rozpoczynają się o godz. 8.00, nauczyciele pełnią dyżur od godz. 7.30, a świetlica jest czynna od godz. 7.00 do godz. 16.05. Zajęcia świetlicowe prowadzone są w grupach do 25 uczniów. W roku szkolnym 2022/2023 ze świetlicy korzysta 170 uczniów, którzy

są podzieleni na 7 grup. Ostatni odjazd autobusu planowany jest na godzinę 16.15. Jeżeli uczniowie uczestniczą w zajęciach dodatkowych lub też wynikających z planu lekcji, tak jak np. w poniedziałek, wtorek, czwartek klasa 8a, to w takiej sytuacji nauczyciel uczący zobowiązany jest do odprowadzenia dzieci do autobusu. To on pełni opiekę nad dziećmi do czasu ich odwozu. W taki sam sposób pełni dozór nauczyciel organizujący zajęcia dodatkowe (tzw. kółka zainteresowań lub inne zajęcia). Ma on obowiązek odprowadzić dziecko i dopilnować, aby wsiadło bezpiecznie do autobusu. Powyższe stwierdzenia, dotyczące bezpieczeństwa i opieki nad dziećmi w czasie ich przewozu i odwozu do i ze szkoły są deklaracjami Dyrektora szkoły.

- 8) W Szkole Podstawowej w Pietrowicach Wielkich uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na podstawie opinii i orzeczeń mają zapewnić pomoc psychologiczno-pedagogiczną (zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne) oraz zajęcia rewalidacyjne, socjoterapeutyczne, które odbywają bezpośrednio po zajęciach. Aktualnie w szkole uczy się 23 uczniów z obwodu szkoły w Samborowicach. Dwóch uczniów korzysta z pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Obecni uczniowie z obwodu Samborowic nie posiadają orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego. Na wniosek rodzica 1 uczeń korzysta z pomocy psychologa i uczestniczy w zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, 1 uczeń korzysta z zajęć korekcyjno-kompensacyjnych na podstawie opinii o specyficznych trudnościach w uczeniu się, 4 uczniów objętych jest doraźną pomocą psychologiczno-pedagogiczną prowadzoną przez psychologa i pedagoga szkolnego w formie indywidualnych porad.

W roku 2022/2023 w szkole została przeprowadzona kontrola planowa zakresie zgodności z przepisami prawa zwiększenia dostępności i jakości wsparcia udzielanego uczniom przez nauczycieli specjalistów w tym pedagogów specjalnych, podczas której nie wydano zaleceń.

- 9) Szkoła Podstawowa w Pietrowicach Wielkich oferuje uczniom w ramach zajęć pozalekcyjnych: kółko polonistyczne i teatralne, kółko matematyczne, geograficzne, chemiczne, dodatkowe zajęcia z języka angielskiego, kółko ekonomiczne, zajęcia czytelnicze, zajęcia w ramach Projektu Deutch A G dla uczniów klas 8, „Pietrowiccy uczniowie w działaniu” z programu English Teaching, zajęcia sportowo - gimnastyczne oraz w ramach SKS i UKS.

Dyrektor wskazał, że potrzeby edukacyjne uczniów rozpoznawane są pod koniec każdego roku szkolnego oraz weryfikowane w miesiącu wrześniu w celu dostosowania oferty edukacyjnej w związku z przyjęciem nowych uczniów do szkoły. Sposoby i formy weryfikacji to rozmowy z rodzicami na spotkaniach, rozmowy z uczniami na zajęciach z wychowawcą oraz ankietowanie. W szkole rozwijane są zainteresowania z matematyki, języka polskiego i języka obcego (w ramach godzin do dyspozycji dyrektora).

- 10) W szkole prowadzony jest wolontariat. W ramach niego odbyły się akcje takie jak: Szlachetna Paczka, Zbiórka dla osób potrzebujących, „Listy i rysunki uczniów z Ukrainy dla żołnierzy i medyków”, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy.
- 11) Obecnie w szkole zatrudnionych jest 32 nauczycieli, w tym 29 pełnozatrudnionych, 3 w niepełnym wymiarze godzin. 25 nauczycieli posiada stopień nauczyciela dyplomowanego, 4 mianowanego, a 3 nauczycieli zatrudnionych jest jako początkujących. Wszyscy nauczyciele posiadają pełne kwalifikacje do nauczania i prowadzenia zajęć według przydziału określonego w arkuszu organizacji szkoły.

W ocenie Kuratora, obie szkoły posiadają odpowiednie do swoich potrzeb wyposażenie i ofertę edukacyjną, dysponują porównywalnymi warunkami i wyposażeniem w pomoce dydaktyczne, dysponują bazą lokalowo-dydaktyczną, w tym sportową, adekwatną do potrzeb danej szkoły. W przypadku przeniesienia uczniów do Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich, dotychczasowe, zintegrowane grupy rówieśnicze zostaną rozdzielone, uczniowie ci dołączą do już istniejących oddziałów. Zatem, przeniesienie uczniów będzie wiązało się z nowym środowiskiem i koniecznością adaptacji, co będzie miało wpływ na funkcjonowanie uczniów w nowej szkole, w tym na efektywność uczenia się oraz stopień zaangażowania w realizowane przedsięwzięcia. Warto również podkreślić, iż aby - między innymi - ograniczyć konieczność częstej adaptacji uczniów do nowych warunków uczenia się (zmiana szkoły i grupy rówieśniczej), a co za tym idzie uzyskiwać lepsze efekty kształcenia, ustawodawca zdecydował się na zmiany ustroju szkolnego. Istotą rozwiązań ujętych w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe było stworzenie spójnej i drożnej struktury organizacji szkół oraz wydłużenie okresu kształcenia i wychowania w jednej szkole i tej samej grupie rówieśniczej (patrz uzasadnienie ustawy -<http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=1030>).

Na wniosek Wójta Gminy Pietrowice Wielkie w dniu 17 maja 2023 roku w Delegaturze Kuratorium Oświaty w Rybniku odbyło się spotkanie, w którym udział wzięli w imieniu organu sprawującego nadzór pedagogiczny, tj. Śląskiego Kuratora Oświaty Dyrektor Delegatury oraz p.o. Zastępcy Dyrektora Delegatury, a w imieniu organu prowadzącego szkołę Wójt Gminy Pietrowice Wielkie, Przewodniczący Rady Gminy oraz Inspektor Zespołu ds. Oświaty. Wójt podtrzymał stanowisko Gminy Pietrowice Wielkie w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Samborowicach. Ponownie przedstawił argumenty stanowiące uzasadnienie przyjętej w powyższej sprawie uchwały nr LIV/462/2023 Rady Gminy Pietrowice Wielkie z dnia z dnia 9 lutego 2023 r. Przesłanką do likwidacji Szkoły Podstawowej w Samborowicach w opinii organu jest konieczność dostosowania sieci szkół w Gminie Pietrowice Wielkie do zachodzących zmian demograficznych oraz zoptymalizowania warunków nauczania w oparciu o bazę istniejących obiektów szkolnych. Podstawowym warunkiem przygotowanych zmian jest polepszenie warunków nauczania poprzez wykorzystanie obiektów posiadających pełną infrastrukturę zapewniającą realizację procesów edukacyjno-wychowawczych na najwyższym poziomie przy zachowaniu jednorodności. Czynnikiem uzasadniającym likwidację Szkoły Podstawowej w Samborowicach są także wysokie koszty jej utrzymania w stosunku do liczby uczniów. Należy jednak zauważyć, że względy ekonomiczne nie są przedmiotem oceny kuratora oświaty, ponieważ zgodnie z art. 55 ustawy z 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2020 r., poz. 610 ze zm.) nadzór pedagogiczny polega m.in. na obserwowaniu, analizowaniu i ocenianiu przebiegu procesów kształcenia i wychowania oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, ocenianiu stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek.

Zgodnie z uchwałą nr LIV/462/2023 Rady Gminy Pietrowice Wielkie z dnia 9 lutego 2023 r. w przypadku likwidacji Szkoły Podstawowej w Samborowicach uczniowie z jej obwodu będą uczęszczać do Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich. W Szkole Podstawowej w Samborowicach obecnie uczy się 39 uczniów, a prognozy demograficzne nie wskazują na to, aby w najbliższych latach zwiększyła się ich liczba, ponieważ przewidują one, że w roku

szkolnym 2023/2024 przewidywana liczba wyniesie – 33, w 2024/2025 roku – 32, w roku szkolnym 2025/2026 – 30. Powyższe informacje potwierdzają dane zgromadzone przez Śląskiego Kuratora w związku z opinią wydaną Postanowieniem z dnia 24 marca 2023 r. nr DK-RY.542.2.1.2023.

Z analizy powyższych danych wynika, że liczba urodzeń w obwodzie Szkole Podstawowej w Samborowicach jest niewielka i różna w poszczególnych latach, nie można jednak jednoznacznie stwierdzić, że następuje systematyczny spadek liczby tych urodzeń w analizowanym okresie.

Kurator uznał, że podstaw planowanej reorganizacji nie należy również upatrywać w takich przesłankach, jak dane demograficzne, gdyż z pozyskanych od rodziców z sołectwa Samborowice informacji wynika, iż jest potencjał rozwoju liczby ludności wynikający z budowy oraz remontów istniejących domów w sołectwie i wprowadzaniu się nowych mieszkańców oraz zakupu terenu przez inwestora.

Z pozyskanych danych wynika, że zgodnie z Uchwałą Nr XXIX/292/2017 Rady Gminy Pietrowice Wielkie z dnia 30 października 2017 roku sześcioletnia Szkoła Podstawowa w Samborowicach została przekształcona w ośmioletnią Szkołę Podstawowa w Samborowicach w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Samborowicach. Od roku szkolnego 2017/2018 do chwili obecnej, na wniosek rodziców, uczniowie klasy VII i VIII uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich.

W uzasadnieniu do Uchwały nr LIV/462/2023 z dnia 9 lutego 2023 r. Rady Gminy Pietrowice Wielkie w sprawie zamiaru likwidacji Szkoły Podstawowej w Samborowicach wskazano, że nauczyciele, dla których głównym miejscem zatrudnienia jest Szkoła Podstawowa w Samborowicach, znajdują zatrudnienie w innych szkołach podstawowych na terenie Gminy Pietrowice Wielkie.

Zdaniem Wójta Gminy Pietrowice Wielkie w obecnym roku szkolnym jest bardzo korzystna sytuacja kadrowa w szkołach prowadzonych przez Gminę Pietrowice Wielkie, ponieważ nauczyciele odchodzą na emerytury i jest możliwość zapewnienia pracy wszystkim nauczycielom ze Szkoły Podstawowej w Samborowicach. Wójt Gminy Pietrowice Wielkie przedstawił symulację zatrudnienia nauczycieli ze Szkoły Podstawowej w Samborowicach, wskazując miejsca, gdzie nauczyciele mogliby być zatrudnieni. W chwili obecnej, powyższa informacja pozostaje deklaracją woli organu prowadzącego.

Do klasy VII i VIII w Szkole Podstawowej w Pietrowicach Wielkich uczęszczają uczniowie ze wszystkich szkół podstawowych Gminy Pietrowice Wielkie, którzy mają zapewniony bezpłatny transport i opiekę. Uczniowie przyjeżdżają do szkoły około godz. 7.30, a po zakończonych zajęciach odjeżdżają ze szkoły trzema autobusami w zależności od momentu zakończenia lekcji. W związku z odjazdem autobusów w trzech terminach uczniowie mają możliwość korzystania z zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, w szczególności zajęć związanych z kształtowaniem aktywności i kreatywności

Odległość ze Szkoły Podstawowej w Samborowicach do Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich wynosi ok. 7 kilometrów, z Cyprzanowa nie przekracza 4 kilometrów. Należy jednak mieć na uwadze, że dzieci z Samborowic pokonują dodatkową drogę do szkoły

w Samborowicach (pieszo lub transportem prywatnym) i to w efekcie wydłuża drogę w przypadku najdalej mieszkającego ucznia do 9 kilometrów.

Zatem, wydłużeniu ulegnie czas pobytu dziecka poza domem. Oznacza to, że wszyscy uczniowie klas I-VI, którzy obecnie nie muszą korzystać z dowozu organizowanego przez gminę, zostaliby pozbawieni możliwości uczęszczania do szkoły w pobliżu ich miejsca zamieszkania. Ponadto, uczniowie ci zostaną zmuszeni do korzystania z opieki świetlicowej z uwagi na konieczność oczekiwania na zajęcia po przyjeździe do szkoły czy autobus powrotny. Jest to niewątpliwie pogorszenie warunków nauki. Sytuacja ta spowoduje również, że konieczne stanie się zapewnienie w Szkole Podstawowej w Pietrowicach Wielkich opieki świetlicowej dla większej liczby uczniów.

Nie ulega wątpliwości, że organy państwa i jednostki samorządu terytorialnego powinny zapewnić taką organizację procesu nauczania, wychowania i opieki w szkołach i placówkach, aby warunki prawne określone w art. 1 i innych przepisach ustawy Prawo oświatowe zostały wykonane, w tym zapewnienie dostosowania treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania przez nich z pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej oraz zapewnienie warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego.

W celu zapewnienia dowozu uczniów do szkół Gmina przeprowadziła przetarg i zawarła umowę z Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej w Raciborzu na przewóz uczniów do placówek oświatowych w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024. Dane zamieszczone w umowie są danymi szacunkowymi niezbędnymi do określenia wysokości zamówienia na zakup biletów miesięcznych dla uczniów.

W dniu 16 maja 2023 r. na polecenie Śląskiego Kuratora Oświaty pracownik kuratorium przeprowadził obserwację organizacji dowozu uczniów z Samborowic do Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich. Na podstawie obserwacji stwierdzono, że Gmina Pietrowice Wielkie zapewnia uczniom bezpłatny transport i sprawowana jest opieka podczas przewozów.

Obecnie do klasy 7a dojeżdża jeden uczeń z Samborowic i jeden z Lekartowa, do klasy 8a dojeżdża dwóch uczniów z Lekartowa, do klasy 8c dojeżdża ośmiu uczniów z Samborowic oraz jeden z Lekartowa, natomiast do klasy 8d dojeżdża jeden uczeń z Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej z Samborowic. Autobus z Samborowic do Pietrowic Wielkich odjeżdża o godz. 7.04, a odwozy powrotne następują w godz. 14.05, 14.37, 15.22 i 16.15.

W miejscowościach: Samborowice, Lekartów i Cyprzanów uczniowie w oczekiwaniu na odjazd autobusów, mogą schronić się pod wiatami przystankowymi. W Pietrowicach Wielkich uczniowie wchodzą do podjeżdżających autobusów bezpośrednio z budynku szkolnego.

Zagwarantowanie dowozu oraz zapewnienie bezpieczeństwa uczniom w czasie jego trwania, jest bardzo ważne, podobnie jak czas dojazdu do szkoły i czas przebywania poza domem w oczekiwaniu na transport.

Z dokumentów przekazanych przez Gminę Pietrowice Wielkie wynika, że rodzice uczniów Szkoły Podstawowej w Samborowicach zostali poinformowani, że „zgodnie z podjętą w dniu 9 lutego 2023 r. Uchwałą Nr LIV/462/2023 Rady Gminy Pietrowice Wielkie w sprawie zamiaru

likwidacji Szkoły Podstawowej w Samborowicach, likwiduje się z dniem 31 sierpnia 2023 roku Szkołę Podstawową w Samborowicach". Odbły się spotkania z radą pedagogiczną oraz rodzicami. Do rodziców, za potwierdzeniem odbioru, zostały wysłane pisma o likwidacji szkoły na podstawie przesłanego przez Dyrektora Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Samborowicach wykazu rodziców i opiekunów prawnych uczniów Szkoły Podstawowej w Samborowicach wraz z danymi adresowymi tych osób. W jednym przypadku pismo nie zostało odebrane przez rodzica, a na zwrotnym potwierdzeniu odbioru odnotowano, że nie jest znany aktualny adres rodzica. Mając na uwadze Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 24 października 2013 r., III SA/Lu 520/13, uznano, że nieuzasadnione jest twierdzenie, że to organ ma poszukiwać aktualnego miejsca pobytu i adresu do korespondencji ojca dziecka w sytuacji, gdy matka ucznia nie zna aktualnego adresu ojca ucznia, a i sam zainteresowany nigdy nie zgłosił, że przebywa pod innym adresem niż ustalił organ. Domniemaniem jest na podstawie wyżej wskazanego wyroku, że organ prowadzący nie musi dążyć do spełnienia wynikającego z ustawy obowiązku za wszelką cenę, tym bardziej w sytuacji kiedy uzasadniona jest niemożność jego wykonania, co nie jest jednoznaczną przesłanką do stwierdzenia, że obowiązek powiadomienia został skutecznie wypełniony.

W przypadku dzieci pozostających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie oraz Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach zawiadomienie zostało wysłane na adres placówek. Załączone pisma nie stanowią dowodu zawiadomienia rodziców lub pełnoletnich uczniów o zamiarze likwidacji Szkoły Podstawowej w Samborowicach.

Wspomniany wyżej wykaz uczniów nie zawierał imion i nazwisk rodziców tych uczniów oraz ich danych adresowych, tylko dane imienne koordynatorów oraz adres placówek. Placówki są prowadzone przez Stowarzyszenie „Otwarte Serca Dzieciom” z siedzibą w Kuźni Raciborskiej. W związku z tym, organ prowadzący bezpośrednio nie powiadomił tych rodziców. Zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 19 ustawy Prawo Oświatowe przez rodziców rozumie się „także prawnych opiekunów dziecka oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dzieckiem”. Z kolei kwestie pieczy zastępczej regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447). Zgodnie z przepisami tej ustawy do jednostek, które taką pieczę mogą pełnić należą m. in. placówki opiekuńczo – wychowawcze. Dyrektorom tych placówek, zgodnie z art. 38a ww. ustawy przekazywane są informacje oraz dokumentacja dotycząca dziecka umieszczonego w placówce, w tym dokumenty szkolne np. świadectwa uczniów. Mając powyższe na uwadze, doręczenia Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Cyprzanowie oraz Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Samborowicach przez Gminę Pietrowice Wielkie terminowo pisemnej informacji o zamiarze likwidacji z dniem 31 sierpnia 2023 r. Szkoły Podstawowej w Samborowicach, zostało przez nią uznane za prawidłowe zgodne z obowiązującymi przepisami. Powyższe wnioski nie zostały potwierdzone jednoznacznym przepisem prawa i może być uznane za opinię, która jednak nie stanowi wykładni prawnej.

W związku z brakiem informacji na temat sytuacji prawnej poszczególnych dzieci - wychowanków ośrodków, a mając na uwadze, że nie jest dopuszczalne żadne domniemanie, nie można uznać, że nastąpiło skuteczne zawiadomienie rodziców dzieci pozostających w Ośrodkach Opiekuńczo – Wychowawczych.

Biorąc pod uwagę zebrane dodatkowo przez Śląskiego Kuratora Oświaty informacje, które wraz z całą zgromadzoną w toku sporządzania opinii dokumentacją uznano, że działania Gminy

Pietrowice Wielkie podjęte w związku z zamiarem likwidacji Szkoły Podstawowej w Samborowicach wyczerpują wskazania zapisów art. 89 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe. Uwzględniając okoliczności wskazane w art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2023 poz.900) należy stwierdzić, że:

1. Gmina Pietrowice Wielkie na co najmniej 6 miesięcy przed planowanym terminem likwidacji Szkoły Podstawowej w Samborowicach, wchodzącej w skład Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Samborowicach, powiadomiła rodziców uczniów uczęszczających do szkoły oraz Placówki Opiekuńczo – Wychowawcze w Samborowicach i Cyprzanowie nie o zamiarze, a o likwidacji z dniem 31 sierpnia 2023 r. Szkoły Podstawowej w Samborowicach w chwili, gdy procedura likwidacyjna wynikająca z art. 89 ust. 3 ww. ustawy nie została zakończona w zakresie wydania przez Kuratora Oświaty opinii.

Nie przedstawiono dowodów dotyczących skutecznego powiadomienia rodziców w przypadku powiadomienia jednego z rodziców, dla którego nie zostało stwierdzone miejsce jego pobytu. Ponadto, w przypadku dzieci pozostających w ośrodkach opiekuńczo - wychowawczych powiadomiono koordynatorów. Wnioskowanie oparte na przepisach ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447) nie zostało potwierdzone jednoznacznym przepisem prawa i może być uznane za opinię, która jednak nie stanowi wykładni prawnej, między innymi w związku z brakiem informacji na temat sytuacji prawnej poszczególnych dzieci przebywających w ośrodku. Czym innym jest ograniczenie władzy rodzicielskiej - gdzie o istotnych sprawach dziecka rodzic ma prawo decydować, a kwestie szkoły do takich należą, a czym innym jest pozbawienie władzy rodzicielskiej co może dotyczyć jednego bądź obu rodziców, wtedy sąd ustanawia pieczę zastępczą nad takim dzieckiem (opiekę) i wtedy jest ustalona osoba (placówka), którą należy powiadomić. Bez wiedzy o sytuacji dzieci nie można stwierdzić skutecznego powiadomienia rodziców.

2. Wójt Gminy Pietrowice Wielkie zawiadomił Śląskiego Kuratora Oświaty o zamiarze likwidacji z dniem 31 sierpnia 2023 r. Szkoły Podstawowej w Samborowicach pismem o numerze Oś.442.3.48.2023 z 22 lutego 2023 roku (data wpływu 23 lutego 2023 r.), przekazując jednocześnie Uchwałę nr LIV/462/2023 Rady Gminy Pietrowice Wielkie z dnia 9 lutego 2023 r. oraz prośbę o wydanie opinii w tej sprawie.

3. Organ prowadzący wskazał uczniom z likwidowanej Szkoły Podstawowej w Samborowicach możliwość kontynuowania nauki w Szkole Podstawowej w Pietrowicach Wielkich. Zdaniem Śląskiego Kuratora Oświaty, zapewniając możliwość kontynuacji nauki uczniom szkoły w Samborowicach, organ prowadzący spełnił jedynie warunek formalny określony w art. 89 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe.

Należy zauważyć, że przy wydawaniu opinii kurator oświaty zobligowany jest do brania pod uwagę nie tylko okoliczności wskazanych w art. 89 ust. 1 cytowanej ustawy, jak termin likwidacji szkoły, zapewnienie możliwości kontynuowania nauki, dokonanie stosownych zawiadomień, bowiem sprawowany nadzór to także ocena skutków likwidacji szkoły w kontekście zapewnienia uczniom odpowiednich warunków nauki, wychowania i opieki (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 31 sierpnia 2021 r., sygn. akt II SA/Wa 1082/21, podobnie wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 listopada 2006 r., sygn. akt I OSK 258/06, <https://orzeczenia.nsa.gov.pl>).

Stosownie do art. 32 ust. 5-7 lub art. 39 ust. 3-4a ustawy – Prawo oświatowe, mimo zebranych dodatkowo informacji, pojawiły się wątpliwości dotyczące zapewnienia zwiększenia ilości środków transportu w związku z większą liczbą dzieci dojeżdżających do Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich w przypadku likwidacji Szkoły Podstawowej w Samborowicach. Nie zostały przedstawione wyniki szczegółowej analizy danych dotyczących liczby uczniów dojeżdżających z Samborowic do Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich od 1 września 2023 roku, na podstawie których organizowane są przewozy autobusowe. W chwili obecnej nie można jednoznacznie stwierdzić, że zwiększone zapotrzebowanie na przewóz będzie mogło być faktycznie zrealizowane, mając na uwadze brak informacji o możliwościach finansowych zarówno przewoźnika jak i Gminy.

Ponownie dokonano analizy sytuacji dzieci z ośrodków opiekuńczo – wychowawczych aktualnie uczęszczających do Szkoły Podstawowej w Samborowicach, która może ulec pogorszeniu. Przeniesienie ich do prawie dziesięciokrotnie większej społeczności szkolnej może mieć negatywny wpływ na ich adaptację i akceptację w obcym dla nich środowisku rówieśniczym. Szkoła w Samborowicach z niewielką liczbą uczniów daje im natomiast możliwość zrównoważonego rozwoju emocjonalnego i społecznego, co ma niebagatelne znaczenie dla ich przyszłego funkcjonowania w społeczeństwie.

W przypadku dzieci uczęszczających do Szkoły Podstawowej w Samborowicach czas ich pobytu poza domem rodzinnym ulegnie wydłużeniu w związku z koniecznością dojazdu do Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich.

Przy wydaniu przedmiotowej opinii wzięto pod uwagę uwarunkowania środowiska lokalnego. W ocenie Kuratora Oświaty obie szkoły posiadają odpowiednie do swoich potrzeb wyposażenie i ofertę edukacyjną, obie dysponują bardzo dobrymi warunkami i wyposażeniem w pomoce dydaktyczne. Likwidowana Szkoła Podstawowa w Samborowicach zapewnia bezpieczne warunki nauki, wychowania i opieki uczniom, dysponuje odpowiednią bazą dydaktyczną, wykwalifikowaną i doświadczoną kadrami pedagogicznymi, co pozwala na realizację wybranych przez nauczycieli programów nauczania, a bliskie położenie szkoły umożliwia uczniom korzystanie z jej zasobów w dowolnym czasie, również w godzinach popołudniowych. Szkoła współpracuje ze środowiskiem lokalnym, jest miejscem integrującym i kultywującym tradycje ludowe, święta państwowe itp. Jest organizatorem uroczystości dla całego środowiska lokalnego. Rodzice chętnie współpracują ze szkołą, włączają się w proces wychowawczy, pozyskują i przekazują własne środki finansowe na remonty, modernizację i doposażenie szkoły.

Wartością małych szkół jest także niewielka liczebność uczniów w klasach, bliskość od domu rodzinnego, kameralna atmosfera, poczucie bezpieczeństwa wśród dzieci i uczniów oraz indywidualizacja nauczania. Są to aspekty bardzo istotne, szczególnie dla dzieci w młodszych wiekach.

Śląski Kurator Oświaty zwraca szczególną uwagę na zdecydowanie bardziej korzystne warunki nauki w szkole położonej bliżej domu rodzinnego dziecka, bez konieczności dojazdu oraz na ścisłą współpracę szkoły w Samborowicach ze środowiskiem lokalnym, w tym miejscową Parafią.

Mając powyższe na uwadze, a także przyjmując zasadę, że nadrzędnym celem wszelkich działań w obszarze oświaty jest dobro dziecka, a zmiany organizacyjne dotyczące szkół nie mogą pogarszać sytuacji dydaktyczno-opiekuńczej uczniów, przywołane w uzasadnieniu do

uchwały argumenty uznano za niewystarczające do wydania pozytywnej opinii w zakresie likwidacji Szkoły Podstawowej w Samborowicach.

W związku z powyższym Śląski Kurator Oświaty orzekł jak w sentencji.

Pouczenie

Na niniejsze postanowienie służy zażalenie do Ministerstwa Edukacji i Nauki w terminie 7 dni od doręczenia postanowienia, za pośrednictwem Śląskiego Kuratora Oświaty.

Urszula Bauer
Śląski Kurator Oświaty
/ - podpisano elektronicznie/

Otrzymują:

1. Pan Andrzej Wawrzynek – Wójt Gminy Pietrowice Wielkie,
2. aa.